

Paragraaf C Onderhoud kapitaalgoederen

gemeente

Winterswijk

Inleiding

De gemeente Winterswijk heeft een oppervlakte van in totaal 13.881 hectare. Voor het beheer van de openbare ruimte worden middelen ingezet voor onder andere:

- Wegen en verkeer: inclusief laadinfrastructuur, openbare verlichting, kunstwerken, meubilair en bebording;
- Waterbeheer: inclusief riolering en beduikering;
- Groen: inclusief buitensportcomplexen en speelterreinen;
- Gebouwen.

Wegen

Wegenbeheerplan

Het wegenbeheer in de gemeente Winterswijk is zowel binnen als buiten de kom gebaseerd op het wegenbeheerplan 2020-2024. Voor het beheerplan zijn de wegen met behulp van de schadecatalogus visueel geïnspecteerd. Hiervoor hanteren we de systematiek van het CROW (Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Weg- en Waterbouwkunde en de verkeerstechniek). In het 4e kwartaal van 2022 zijn alle verhardingen opnieuw geïnspecteerd. De inspectieresultaten gebruiken we om de onderhoudsbehoefte voor de verharde wegen te bepalen en het beheerplan te actualiseren. De prioritering van de uitvoering wordt functioneel en risico gestuurd bepaald.

Afhankelijk van de omvang van de werkzaamheden wordt de uitvoering gedaan door verschillende partijen. Het klein (dagelijks) onderhoud is werk voor ROVA.

Middelgroot onderhoud, waarbij weg- of trottoirdelen worden aangepakt, wordt op basis van een onderhoudsbestek door een marktpartij uitgevoerd. Groot onderhoud (herinrichting van de gehele weg of wijk) wordt projectmatig voorbereid en aanbesteed. Uitvoering van de projecten geschiedt volgens het investeringsplan. De volgende projecten staan gepland of zijn in uitvoering:

Binnen de bebouwde kom:

- Herinrichting van wijk de Pas in afstemming met bewoners en De Woonplaats.
- Herinrichting Hakkelerkamp Oost
- Herinrichting Markt en omgeving
- Reconstructie Groenloseweg
- Vervanging en optimalisatie van het parkeerverwijssysteem wordt gecontinueerd

Buiten de bebouwde kom:

- Instandhouding van het wegdek van de Boldermansweg (klinkerdeel)
- Instandhouding van de Rauwershofweg
- Instandhouding Grevinkweg (gedeelte vanaf Eibergseweg tot eind verharding)
- Instandhouding recreatieve fietspaden

Laadpalen

In het Klimaatakkoord is de ambitie uitgesproken dat alle nieuw verkochte auto's in 2030 emissieloos moeten zijn. Grotendeels gaat het om batterij-elektrisch rijden omdat deze vorm van duurzame mobiliteit op dit moment het meeste doorontwikkeld is en landelijk wordt beschouwd als het meest logische schone alternatief. Verwacht wordt dat het aantal elektrische voertuigen de komende jaren een exponentiële groei gaat doormaken. Ook in Winterswijk.

Deze ontwikkeling betekent dat de vraag naar laadplekken zal gaan toenemen.

Prognoses van kennis- en innovatiecentrum ElaadNL wijzen uit dat de behoefte in Winterswijk in 2025 en 2030 zal groeien naar respectievelijk 102 en 270 laadplekken in de openbare ruimte. De strategie hiertoe is vastgelegd in de Integrale visie op laadinfrastructuur en plaatsingsleidraad Winterswijk. De visie heeft een zichttermijn van 10 tot 15 jaar en is in 2021 door de raad vastgesteld. Elektrisch vervoer is, als

onderdeel van de landelijke mobiliteitsopgave, onderhevig aan technologische ontwikkelingen die elkaar in hoog tempo opvolgen. Daarom is ervoor gekozen om visie en beleid om de twee jaar te herzien. Dit betekent dat wij in 2023 de Integrale visie op laadinfrastructuur en plaatsingsleidraad Winterswijk gaan actualiseren. We geven uitvoering aan de visie door vraag gestuurd en proactief laadpalen te plaatsen in de openbare ruimte. Dit doen wij door deelname aan de regionale concessie publieke laadinfrastructuur van de provincies Gelderland en Overijssel. Verder zijn we in 2022 gestart met een pilot waarin op een vijftal adressen de Verlengde Private Aansluiting (VPA) als alternatieve laadoplossing wordt getest. Deze pilot loopt door in 2023.

Openbare verlichting

Beheer en onderhoud van de openbare verlichting voeren we uit conform het beleids- en beheerplan 2023-2029.

Het streven om het energieverbruik in 2030, ten opzichte van 2014, met 50% te hebben verlaagd, ligt op koers. Na veel uitbreidingen door nieuwbouw en het vervangen van oude installaties met grote mastafstanden, zet de besparing verder door. Ook de komst van steeds zuinigere nieuwe modellen en het toepassen van slimme verlichting draagt hieraan bij. In 2023 daalt het verbruik onder de 80% ten opzichte van 2014, bij een toename van het aantal masten met circa 25%.

In 2023 wordt vanwege regulier onderhoud op de volgende locaties de openbare verlichting vervangen: De Savornin Lohmanstraat, Abraham Kuypersstraat, Goeman Borgesiusstraat, de Kempenaarstraat, Voorninklaan, Piersonstraat, Groen van Prinstererstraat, Schaepmanstraat, Beusinkweg, Thorbeckestraat, De Eelinkes, Keizerstraat, De Klomp en Wheme steeg. Ook plaatsen we nieuwe verlichting in De Pas, Groenloseweg, Hakkelerkamp Oost en Nieuwe Gelle (fase 2).

Met de vervanging van verlichting op en rond de Markt, inclusief de vervanging van de grondspots voor de 'aanlichting' van de kerk, wordt gewacht op nadere planvorming.

Civiele kunstwerken

Onderhoud van civiele kunstwerken (b.v. bruggen, viaducten en tunnels) gebeurt op basis van visuele en technische inspecties. De inspectie-resultaten worden vastgelegd in een beheerprogramma. Vervolgens worden op basis van conditiescenario's maatregelen gepland om de kunstwerken op een minimaal niveau verkeersveilig te houden. Vervangingsinvesteringen zijn in het investeringsplan opgenomen.

In 2023 gaan we de kunstwerken opnieuw visueel en technisch beoordelen en de onderhoudsplanning ervan actualiseren.

De exploitatielasten van wegen en verkeer, laadinfrastructuur, openbare verlichting en civiele kunstwerken zijn in 2023 geraamd op € 5.100.000 inclusief de lasten voor straatnaamgeving en huisnummering, bermbeheer, gladheidbestrijding. De exploitatielasten bestaan uit € 2.900.000 aan niet-beïnvloedbare kapitaallasten (rente en afschrijving) en € 650.000 bijdrage aan ROVA.

De investeringen in wegen en verkeer, laadinfrastructuur, openbare verlichting en civiele kunstwerken zijn in 2023 geraamd op € 6.400.000. Er zijn geen subsidies geraamd.

Kengetallen wegen

Kengetallen Wegen

	2021	2022	2023
Verharde wegen binnen de kom	103 km	103 km	103 km
Verharde wegen buiten de kom	213 km	213 km	213 km
Zandwegen	125 km	125 km	125 km
Fietspaden	42 km	42 km	42 km
Voormalige RAL-fietspaden	58 km	58 km	58 km
Instandhouding wegen binnen de kom	2,7 km	2,0 km	3,2 km
Instandhouding wegen buiten de kom	3 km	3,9 km	3,8 km
Instandhouding fietspaden	1,8 km	1,5 km	1,7 km
aanleg fietspaden			
Openbare verlichting	5.425 st	5.425 st	5.425 st
Vervanging openbare verlichting	95 st	95 st	95 st
Bruggen	70 st	70 st	70 st
Vervanging bruggen (autoverkeer)	0 st	0 st	0 st
Vervanging brugdekken (autoverkeer)	1 st	0 st	0 st
Vervanging voetgangers-/fietsbruggen (dek)	0 st	0 st	0 st
Tunnel	1 st	1 st	1 st

Waterbeheer inclusief riolering en beduikering

Beleid en samenwerking

Het Gemeentelijke Waterplan Winterswijk 2019-2023 vormt de leidraad voor het aanleggen, beheren en onderhouden van de riolerings- en afwateringsstelsels in de gemeente Winterswijk. Op basis van afschrijving en inspectie worden (druk)rioleringen, drainages, duikers, sloten, wadi's en vijvers onderhouden, gerenoveerd of vervangen. In 2023 actualiseren we het plan.

Basis is 'minder verstenen en verzamelen, meer vergroenen en verspreiden'. In bestaande wijken wordt door afkoppelen en bovengrondse afvoer van hemelwater bijgedragen aan het verminderen van het waterprobleem (wateroverlast en droogte). In 2023 zetten we verdere stappen om risico-gestuurd rioolbeheer te implementeren. Daarbij nemen we niet alleen de afschrijvingstermijn, maar ook kwaliteit en risico mee. Daardoor is een betere afweging van kosten mogelijk.

De regionale en lokale samenwerkingen binnen Achterhoek+ en WintLicht wordt in 2023 gecontinueerd. Binnen Achterhoek+ is aandacht voor het landelijke Deltaprogramma Ruimtelijke adaptatie (DPRA) en de Omgevingswet.

Verder is er regionaal een programmaplan voor de aanpak van droogte in de Achterhoek gemaakt. Het gaat daarbij vooral om de problematiek in het buitengebied. Dit wordt in 2023 verder regionaal uitgewerkt, om de kansen (waaronder subsidies) de komende jaren effectief te kunnen benutten.

Om de zoetwaterbeschikbaarheid klimaatbestendig te maken, zijn er voor de periode van 2022-2027 mogelijkheden om subsidie te ontvangen (Zoetwatervoorziening Oost-Nederland 2e fase).

Waterteam Wintlicht (Winterswijk, Oost Gelre en Waterschap Rijn en IJssel) werkt aan de ketenoptimalisatiekansen in het inzamel- en transportstelsel. Onderwerpen voor 2023 zijn illegale lozingen en calamiteiten, gemalenregeling en risico-gestuurd rioolbeheer.

Beheer, onderhoud en vervanging

Belangrijk hulpmiddel voor het beheer van riolering en water is het centrale

databasesysteem Kikker. Het optimaliseren van het systeem wordt in 2023 afgerond. Alle relevante gegevens zijn dan 'met een druk op de knop' beschikbaar.

Onderhoud en vervanging van (druk)riolering en afwatering, inclusief meting van grondwaterstanden en monitoring van gemengde riooloverstorten, worden uitgevoerd door ROVA en externe partijen. Ook het reinigen van rioleringen, drainage, kolken en lijnafwatering wordt op deze wijze opgepakt. In 2023 wordt een nieuw inspectie- en reinigingsplan opgesteld, op basis van risico-gestuurd rioolbeheer. Ook voor het onderhoud van drainage wordt een nieuw plan gemaakt.

Projecten die in 2023 op stapel staan zijn:

- Herinrichting De Pas. Een gedeelte van het hemelwater wordt hier geïnfiltreer;
  - Herinrichting Hakkelerkamp Fase 1 en 2. Hier wordt de riolering vervangen en wordt hemelwater afgekoppeld (en waar mogelijk geïnfiltreerd). In 2022 is er gestart met de voorbereiding van project Hakkelerkamp;
  - Herinrichting van de Groenloseweg. Een gedeelte van het gemengde riool wordt gerelined. In het ontwerp wordt naar kansen/mogelijkheden gezocht om het schone water af te koppelen van het vuile water;
  - Blauwalg in retentieijvers Berkhof en Oostervoort. Op basis van de resultaten van een waterkwaliteitsonderzoek worden de komende jaren maatregelen genomen. Tevens loopt het onderzoek naar blauwalg in het Strandbad;
  - Vervuiling Osink Bemersbeek in Kotten. Om het risico op vervuiling vanuit de hemelwaterriolering te verkleinen zijn oplossingsrichtingen verkend. Samen met het waterschap zullen deze leiden tot uitvoeringsmaatregelen in 2023;
  - Vervangen pompunits en gemalen. Het reguliere onderhoud van de drukriolering in het buitengebied wordt middels een meerjarig bestek gedaan. Dit bestek wordt in 2023 vervangen door een bestek dat meer past bij risico-gestuurd rioolbeheer.
- De exploitatielasten met betrekking tot waterbeheer inclusief riolering en beduikering zijn in 2023 geraamd op € 3.400.000. Dit is inclusief € 1.300.000 kapitaallasten (rente en afschrijving) en € 250.000 bijdrage aan ROVA. De geraamde investeringen in riolering voor 2023 zijn € 2.500.000.

Kengetallen riolering en waterbeheer

Kengetallen Riolering en waterbeheer

	2021	2022	2023
Riolering gemengd en vuilwater	122 km	122 km	122 km
Riolering hemelwater	65 km	65 km	66 km
Drukriolering persleiding	270 km	270 km	270 km
Drukriolering pompunits	1.015 st	1.015 st	1.015st.
Kolken	9.290 st	9.290 st	9.300st.
Wadi's	15 st	15 st	15st.
Bergingsvijver	11 st	11 st	11 st
Aansluitingen riolering	10.490 st	10.490 st	10.500st.
Aansluitingen drukriolering	2.710 st	2.710 st	2.710st.
Vervanging riolering	0,5 km	0,5 km	1 km
Aanleg hemelwaterriolering	1,7 km	1,7 km	1 km
Afgekoppeld verhard oppervlak	1,9 ha	1,9 ha	1,5 ha
Inspectie en reiniging riolering	5 km	5 km	5km

Stedelijk groen en buitensportcomplexen

Het onderhoud van het stedelijk groen vindt plaats op basis van beeldkwaliteit. Bij herinrichting van groen wordt gewerkt volgens het vastgestelde groenstructuurplan. De aanleg en het beheer van de ecologische hoofdstructuren en natuurlijke verbindingen binnen het stedelijk gebied, gebeurt in overeenstemming met de kaart groenstructuren, die onderdeel is van het groenstructuurplan.

Jaarlijks renoveren we kleine delen van het openbaar groen en gemeentelijke sportvelden.

Grootschalige vervangingen van groen worden uitgevoerd in combinatie met kapitaalswerken/reconstructies.

In wijk De Pas is gestart met de herinrichting. In 2023 wordt in een deel van de wijk het nodige groen vervangen voor nieuw groen, waarbij aandacht is voor biodiversiteit en klimaatadaptatie.

Bij de herinrichting van de Groenloseweg en de wijk Hakkelerkamp Noord wordt bestaand groen vervangen en waar mogelijk meer bomen en groen aangeplant. Hierbij is aandacht voor klimaatadaptatie en biodiversiteit.

Het laanbomenbestand in het buitengebied is oud, slechte lanen moeten worden vervangen. Ook in 2023 worden op enkele plekken slechte lanen en laandelen gekapt, en worden weer nieuwe bomen geplant.

Buitensportcomplexen

In 2023 worden de volgende kunstgrasvelden vervangen (toplaag):

- FC Winterswijk, veld 2;
- SC Meddo, hoofdveld;
- WHMC Avanti / WIKO, hoofdveld.

Kunstgrasvelden die langer dan 8 jaar liggen worden tweejaarlijks gekeurd. Indien de velden 10 jaar of ouder zijn worden ze jaarlijks gekeurd. Dit betekent dat diverse kunstgrasvelden van FC Winterswijk en FC Trias in 2023 een keuring ondergaan. Afhankelijk van de keuringsresultaten worden aanvullende onderhoudswerkzaamheden en/of reparaties uitgevoerd. Bij een volledige afkeuring (meestal na 12 jaar of later voor rubber ingevulde velden en na 15 jaar of later voor zand ingevulde velden) worden deze velden opgevoerd voor volledige vervanging.

Daarnaast worden in 2023 natuurgrasvelden vervangen bij:

- SC Meddo, 1 natuurgrasveld;
- VV MEC, 1 natuurgrasveld;
- FC Trias, 2 natuurgrasvelden.

Ook wordt in 2023 begonnen met het verduurzamen van de sportveld verlichting buitensportcomplexen. Dit betreft een éénmalige investeringssubsidie. Deze werkzaamheden worden in 2024 afgerond.

De exploitatielasten onderhoud stedelijk groen worden voor 2023 geraamd op € 2.900.000. Dit is grotendeels (€ 2.300.000) de bijdrage aan ROVA. De geraamde investeringen 2023 voor groen zijn € 400.000.

De jaarlijkse exploitatielasten voor onderhoud buitensportcomplexen worden in 2023 geraamd op € 170.000. Dit is grotendeels (€ 115.000) de bijdrage aan ROVA. De geraamde investeringen van de buitensportcomplexen in 2023 zijn € 2.389.000.

Kengetallen groen

Kengetallen groen

	2021	2022	2023
Areaal groen	143,6	143,6	143,6
Vervanging groen	0,2	0,2	0,2

Kengetallen gebouwen

	2021	2022	2023
Huisvesting organisatie	2	2	2
Brandweer	1	1	1
Begraafplaats	4	4	4
Cultuurhistorie	3	3	3
Sport	9	9	9
Peuterspeelzaal	1	1	1
Niet voor openbare dienst bestemde gebouwen	14	14	14

